

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Ukrainian National Academy of Sciences
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА, ФОЛЬКЛОРИСТИКИ
ТА ЕТНОЛОГІЇ ім. М. Т. РИЛЬСЬКОГО
M. Rylsky Institute for Art Studies, Folkloristic and Ethnology
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕТНОЛОГІВ
International Association of Ukrainian Ethnologists

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ ТА ЕТНОГРАФІЯ

FOLK ART AND ETHNOGRAPHY

№ 4, 2010 (326)

липень-серпень

Київ – 2010

ISSN 01306936 Рік заснування 1925
Індекс 74328 Виходить раз на два місяці

Засновники журналу

Національна академія наук України
Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського

Головний редактор

Ганна СКРИПНИК

Заступник головного редактора

Анатолій ІВАНИЦЬКИЙ

Відповідальний секретар

Галина БОНДАРЕНКО

Редакційна колегія

Лідія АРТЮХ, Василь БАЛУШОК, Валентина БОРИСЕНКО, Леся ВАХНІНА,
Олег ГРИНІВ, Софія ГРИЦА, Віктор ДАВИДЮК, Іван ДЗЮБА, Роман КИРЧІВ,
Олександр КУРОЧКІН, Наталія МАЛИНСЬКА, Микола МУШИНКА, Всеволод
НАУЛКО, Сергій СЕГЕДА, Григорій СЕМЕНЮК, Мирослав СОПОЛИГА,
Михайло ТИВОДАР

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту мистецтвознавства,
фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України
(протокол № 7 від 17.06.2010)*

Народна творчість та етнографія : № 4 / [Голов. ред. Г. Скрипник] НАНУ,
ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – К., 2010. – 122 с.

Редактори

Надія ВАЩЕНКО, Наталя ДЖУМАЄВА, Тетяна ЗУБРИЦЬКА, Лариса
ЛІХНЬОВСЬКА, Лілія ПАСІЧНИК, Павло РАФАЛЬСЬКИЙ, Альона РОКИЦЬКА,
Олена ЩЕРБАК, Лідія ЩИРИЦЯ

Оператор

Дмитро ЩЕРБАК

Комп'ютерна верстка

Ніно БІЧАШВІЛІ

Редакція не завжди погоджується з авторами статей

Адреса редакції: 01001 Київ-1, вул. Грушевського, 4
тел. 278-16-36

E-mail: etnolog@etnolog.org.ua

<http://www.etnolog.org.ua>

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ. № 649 від 25.05.94

Формат 60×84/8, 205×290мм
умов. вид. арк. 11,2

© Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України

Зміст

Contents

I. Етнос. Культура

I. Ethnos. Culture

- 5 **Володимир Євтух, Олена Ковальчук, Андрій Попок, Володимир Трощинський.** Українська етнічність поза межами України
Volodymyr Yevtukh, Olena Kovalchuk, Andrii Popok, Volodymyr Troshchynskyi. World-Wide Ukrainian Ethnicity
- 20 **Михайло Зан.** Етнічні процеси на Закарпатті в сучасну добу
Mikhailo Zan. Modern Ethnical Processes on Zakarpattia
- 31 **Василь Балушок.** Динаміка етнічного складу містечкового населення ХХ – початку ХХІ століття (на матеріалах Фастова)
Vasyl Balushok. Dynamics of a Provincial Town Ethnical Composition in the XXth – Early XXIst Centuries (On a Fastiv Example)
- 39 **Василь Бабенко, Сергій Бабенко.** Українці Башкортостану: основні тенденції етнокультурного розвитку (кінець ХІХ – початок ХХІ століття)
Vasyl Babenko, Serhii Babenko. The Ukrainians of Bashkortostan: Main Trends of Ethnocultural Development (the Late XIXth – Early XXIst Centuries)

II. Розвідки та польові матеріали

II. Studies and Field Materials

- 48 **Микола Тупчієнко.** Структурно-організуюча символічна функція заліза в космогонічних міфах
Mykola Turchiienko. Iron's Symbolical Structure-Organizing Function in a Cosmogony
- 58 **Оксана Шуприкевич.** Патріотичне виховання школярів на традиціях українського народу: проблеми і досвід
Oksana Shuprykevych. The Pupils' Patriotic Education Based on the Ukrainian Ethnic Traditions: Problems and Experience
- 64 **Олена Таран.** Адаптаційні процеси китайського мігрантського середовища в Україні (на прикладі святкування Нового року)
Olena Taran. Adaptational Processes of Chinese Migratory Environment in Ukraine (On an Example of New Year's Day Celebration)
- 69 **Олександр Васянович.** Народні метеорологічні знання українців в електронних та друкованих засобах масової інформації (аналіз джерельної бази)
Oleksandr Vasianovych. Ukrainian Ethnical Meteorological Knowledge in Published and E-Resources (An Analysis of Data Base)
- 75 **Валентина Новійчук.** Листи Наталії Полонської-Василенко до Серафими Яворницької
Valentyna Noviichuk. Correspondence of Nataliia Polonska-Vasylenko with Serafima Yavornytska

---

III. Трибуна молодого дослідника

III. A Young Researcher's Tribune

- 81 **Сергій Довгань.** Трансформаційні процеси в житловому будівництві українців Черкащини кінця XIX – XX століття (на матеріалах експедиції)
Serhii Dovhan. Transformational Processes of the Cherkashchyna Ukrainians' Accomodation from the Late XIXth through the XXth Centuries (Illustrated With Expeditionary Materials)
- 84 **Олександр Вовк.** Музична типологія зимових обрядових наспівів переселенців з лівого берега Кременчуцького водосховища
Oleksandr Vovk. Musical Typology of the Winter Ritual Tunes of the Kremenchuk Reservoir Left Bank Migrants
- 89 **Анастасія Філатова.** Пісенна лірика села Семигір'я Світловодського району Кіровоградської області
Anastasiya Filatova. Lyric Songs of Semyhiria Village (Svitlovodsk District, Kirovohrad Region)
- 99 **Юрій Пуківський.** Аграрні мотиви у великодній обрядовості українців Східної Бойківщини (кінець XIX – середина XX століття)
Yurii Pukivskyi. Agrarian Motifs in the Eastern Boikivshchyna Easter Rites (the Late XIXth – Middle XXth Centuries)
- 105 **Віктор Білий.** Формування індивідуального стилю у творчості народних майстрів художньої обробки дерева (на прикладі різьбярських династій Шкрібляків та Корпанюків)
Victor Bilyi. Forming of an Artistic Carving Individual Style of the National Masters' Creative Work (On Examples of the Shkribliak and Korpaniuk Houses of Carvers)

IV. Постаті. Конференції та наукові форуми. Рецензії

IV. Figures. Conferences and Scientific Forums. Reviews

- 110 **Оксана Дрогобицька.** На сторожі традиційної культури Прикарпаття (до 70-річчя від дня народження Михайла Паньківа)
Oksana Drohobytska. On the Watch of Traditional Culture of Prykarpattia (Commemorating the 70th Anniversary of Mykhailo Pankiv)
- 116 **Ірина Коваль-Фучило.** Про роботу Другого всеросійського конгресу фольклористів
Iryna Koval-Fuchylo. About the Second All-Russian Congress of Folklorists
- 118 **Зоя Гудченко, Олена Таран.** Конференція «Вікові цінності православ'я» на Глухівщині
Zoya Hudchenko, Olena Taran. About the Hlukhivshchyna Conference «Orthodox Everlasting Values»
- 121 **Галина Бондаренко.** Біля колиски народної культури
Halyna Bondarenko. Beside the cradle of the national culture